

J E G Y Z Ó K Ö N Y V

készült 1969. december hó 5-én az Általános Értékforgalmi Bank Kártalanítási Osztályán /Budapest, XIV., Gyarmat utca 58. sz./ az alább részletezettek tárgyában.

Jelen vannak: Dr. K e s z l e r H e r m a n n ny.főorvos /szül. Nagykárolyban 1890.március 11. lakik: Budapest, XIV., Uzsoki utca 48./; dr. Lőcsei Ernő osztályvezető és Kantlehner Emilné jegyzőkönyvvezető.

Fenti napon és helyen megjelent dr.Keszler Hermann ny.főorvos, mely alkalommal dr.Lőcsei osztályvezető bemutatta neki a Berlini Kammergericht 18 számú Tanácsának 18 W 2492.67/ /141 WGK/ 9 WGA/ Ung.6418.59 /624.62/; 18 W 2493.67/ /141 WGK/ 9 WGA/Ung.6416.59 /598.62/ számú 1969.junius 27-én hozott határozatát, különösképpen annak a nagyváradi gettóban történetekre vonatkozó részét, /a határozat 16.oldalát/.

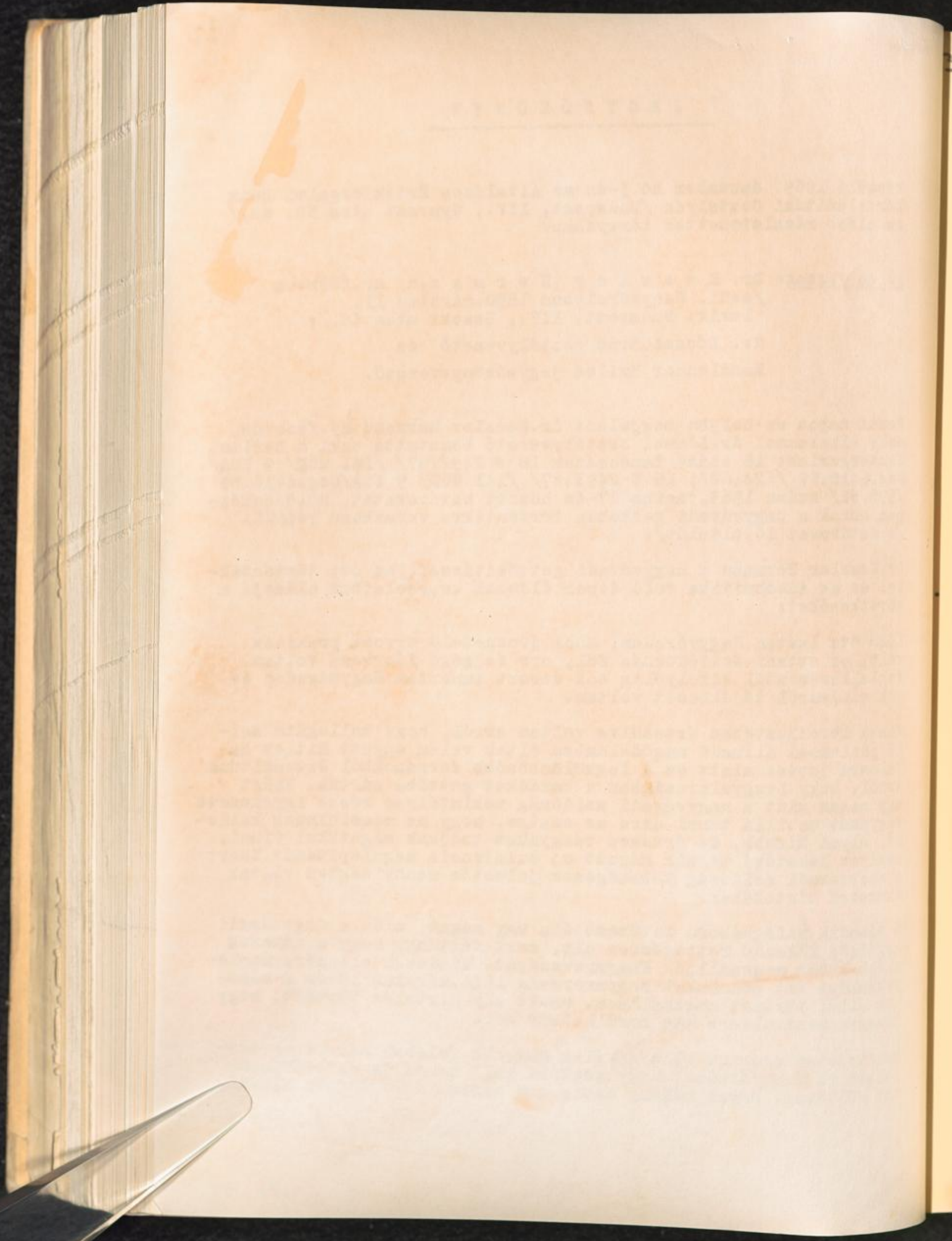
Dr.Keszler Hermann a nagyváradi gettósítással, az ott történetekkel és az Auschwitzba való deportálással kapcsolatban előadja a következőket:

1920 óta laktam Nagyváradon, ahol jómenetelű orvosi praxisom volt, az ottani Zsidókórház fül, orr és gége főorvosa voltam. Foglalkozásomból kifolyólag sok embert ismertem Nagyváradon és sok mindenről tájékozott voltam.

Ennek következtében értesülve voltam arról, hogy kollegáim zsidó páciensei állandó aggodalomban éltek velem együtt Hitler hatalomra jutása miatt és a legkülönbözőbb forrásokból értesültünk arról, hogy Lengyelországban a zsidókat gettóba zárták. Ezért úgy magam mint a nagyváradi zsidóság tekintélyes része igyekezett vagyonát mobillá tenni arra az esetre, hogy ha menekülnünk kellene, olyan kisebb, de értékes tárgyakat tudjunk magunkkal vinni, amelyek lehetővé teszik másutt új existencia megalapítását.Ezért a nagyváradi zsidóság többségének jelentős mennyiségben voltak ékszerek birtokában.

A második világháboru kitörése óta úgy magam, mint a nagyváradi zsidóság állandó rettegésben élt, mert féltünk, hogy a németek előbb-utóbb megszállják Magyarországot. Mindezek ellenére meglepetésként ért bennünket Magyarország 1944.március 19-én a németek által történt megszállása, amely oly hirtelen történt, hogy tömeges menekülésre nem kerülhetett sor.

Emlékezetem szerint 1944 április második felében már hírek terjedtek el Nagyváradon, hogy gettóba kell nekem és sorstársaimnak költözni. Ezért néhány napig nem mertem a lakásomon aludni.

hanem ismerőseimnél bujkáltam. 1944 április végén vagy május elején plakátok jelentek meg Nagyváradon, amelyben az állt, hogy a sárga csillag viselésére kötelezettek lakásukat nem hagyhatják el. Ezt követően aránylag rövid idő múlva kocsik jelentek meg a zsidó személyek lakásai előtt és felszólítottak bennünket - emlékezetem szerint rendőrök - , hogy a kocsikra csomagjainkat rakjuk fel és a kocsikra ülünk fel. A kocsikkal beszállítottak bennünket a nagyváradai gettóba, amely a zsidók által legsűrűbben lakott városrésze volt Nagyváradnak. Itt házakban helyeztek el bennünket, ahol rendkívül szorosan voltunk összezsúfolva, főleg a csomagok miatt. Néhány hétig éltünk feleséggel és sorstársaimmal a gettóban.

Emlékezetem szerint kb. 25.000 zsidó személyt zsúfoltak össze a nagyváradai gettóban, mivel nemcsak a nagyváradiak voltak ott, hanem a környékbeliakat is ott gyűjtötték össze.

Megemlítem, hogy a gettósítás közlése után az a vélemény alakult ki bennem, hogy a gettóban elkülönítve ugyan, de tovább élhetünk Nagyváradon és nyilván orvosi hivatásomat ott tovább folytathatom. Ezért a több évtized folyamán összegyűjtött jelentős orvosi műszereimet a gettóba magammal vittem. A gettóban mint orvos fehér karszalaggal szabadon közlekedhettem és gyakorolhattam orvosi hivatásomat. Ennek során számos emberrel érintkeztem ott. Az orvosi műszerek között elrejtettem kb 1 kg súlyu apróbb aranytárgyat, hogy nehéz időkben azokat igénybe vehessem. Az ékszereket 1939-ban Nagyváradon eladott házam vételárából vásároltam.

A leghatározottabban állítom, hogy a nagyváradai gettóban személyi motozást a csendőrség nem hajtott végre, mert erről én okvetlenül tudomással bírtam volna, hiszen nap mint nap betegeket kerestem fel a gettóban és a gettó egész területét bejárhattam. Azonkívül az utolsó deportált szerelvényel, az ugynevezett kórházvonattal hagytam el a gettót és Nagyváradot / az u.n. kórházvonat a betegeket és az orvosok egy részét szállította /, minekfolytán ezt követően már nem történhetett motozás a nagyváradai gettóban, hiszen nem maradt ott senki, akit megmotozhattak volna. Az igazság az, hogy tudomással bírtam arról, hogy a csendőrség azt az eljárást követte, hogy egy-egy deportált-szerelvény elindítása előtt 1-2 nappal a deportálásra szánt személyek közül beidéztek a prominensebb és jobbmódu nagyváradai zsidókat a csendőrségre és ott egy kintókamrában különböző kintásoknak vetették őket alá, annak kifürkészése érdekében, hogy nevezettek értékesebb vagyontárgyaikat Nagyváradon hol és kiknél / keresztény személyeknél / rejtették el. Így került sor az én beidézésemre és megkinoztatásomra is. Azt igyekeztek tőlem megtudni, hogy kiknél hagytam értéktárgyakat és mik voltak azok. A csendőrök mocskos ronggyal számot betölttek és villanyáramat engedtek rajtam keresztül. Kibirhatatlan volt ez a vallatási mód és kézfelemeléssel jeleztem, hogy hajlandó vagyok vallomást tenni. Elmondottam, hogy volt háztartási alkalmazottamnál és egy másik keresztény személynél helyeztük el értékesebb ruhaneműinket és egyéb értékesebb használati

tárgyainkat. E beismerő vallomás után a kinzást abbahagyták és elbocsátottak. A gettóba vitt holmijaimat nem kutatták át és személyi motozást sem végeztek nálam, de tudomásom szerint a hasonlóképpen megkinzott személyeknél sem.

Auschwitzban a megérkezésem után az SS parancsára kénytelen voltam sorstársaimmal együtt minden csomagot a vagonokban hátrahagyni, az orvosi műszereimet tartalmazóládát a benne lévő ékszerekkel együtt is.

Ezt követően került sor szelektálásunkra, amikor is kiválasztották közülünk a munkaképeseket és engemet is annak minősítették mint orvost. Azután a fürdőbe kísérték bennünket, ott meztelenre kellett levetkőzni, ruháinkat elvették és a fürdés után rabruhát és ócska cipőt kaptunk. A táborban orvosi hivatásomat a szó igazi értelmében ellátni nem tudtam, az SS csupán azzal bizott meg engem, hogy állapítsam meg a betegek közül a munkaképteleneket. E megállapításomat legtöbbször nem vették figyelembe.

Később Allach bei Dachau nevű helységbe a zsidó lágerba szállítottak át és ott szabadítottak fel az amerikaiak.

Megemlítem még, hogy a közelmúltban Romániából, Nagyváradról Budapestre települt át sógorom dr. Fehér Endre, akinek jelenlegi lakcíme: Budapest, VI., Rózsa Ferenc utca 99/a I.3., akit a nagyváradi csendőrség politikai magatartása miatt nagyon megkinzott. Ő szintén részletes tájékoztatást tud adni a Nagyváradon, illetőleg a gettóban történetekkel kapcsolatban.

Fenti vallomásomat kész vagyok bármely magyar vagy nyugatnémet hatóság vagy bíróság előtt esküvel is megerősíteni, mivel az előadottak a tényeknek megfelelnek.

Budapest, 1969. december hó 8.

Jegyzőkönyvfelvevő:

[Handwritten signature]

/Dr. Lőcsei Ernő/

[Handwritten signature]

/Dr. Keszler Hermann/

Jegyzőkönyvvezető:

[Handwritten signature]

/Kantlehner Emilné/

